

कास्की जिल्ला अन्तर्गत कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायको

संक्षिप्त अध्ययन

त्रिभूवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संङ्काय
स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्ष इतिहास विषयको छैटौं पत्रको प्रयोजनको

लागि प्रस्तुत

शोध-पत्र

प्रस्तुतकर्ता

राजेन्द्र भण्डारी

पृथ्वीनारायण क्याम्पस, इतिहास तथा संस्कृति विभाग

त्रि.वि. दर्ता नं. ५५५६-८८

कक्षागत रोल.नं. ०८/०६३, परीक्षा रोल. नं. ५४९९/०६५

पोखरा

स्वीकृति-पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय इतिहास विषयको स्नातकोत्तर तहको पाठ्यक्रम अनुरूप श्री राजेन्द्र भण्डारीद्वारा “कास्की जिल्ला अन्तर्गत कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायको संक्षिप्त अध्ययन” शीर्षकमा तयार पारिएको शोधपत्रलाई स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

१. वाह्य परीक्षक डा.श्री विश्वकल्याण पराजुली
२. शोध-निर्देशक डा. दीर्घमान गुरुङ
३. विभागीय प्रमुख श्री गुनाखर जैसी भट्टराई

मिति: २०६७/०७/.....

सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय इतिहास विषयको स्नातकोत्तर तहको पाठ्यक्रम अनुरूप श्री राजेन्द्र भण्डारीद्वारा “कास्की जिल्ला अन्तर्गत कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायको संक्षिप्त अध्ययन” शीर्षकको शोधपत्र मेरो निर्देशन तथा सुपरीवेक्षणमा तयार पार्नुभएको हो । धेरै परिश्रमपूर्वक तयार पारिएको यस शोधकार्यबाट म सन्तुष्ट छु । उक्त शोधकार्यको आवश्यक मूल्याङ्कनको लागि सिफारिस गर्दछु ।

मिति: २०६७/०७/.....

शोध-निर्देशक

.....

डा. दीर्घमान गुरुङ

(उप-प्राध्यापक)

इतिहास तथा संस्कृति विभाग

पृथ्वीनारायण क्याम्पस

भीमकालीपाटन, बगर

पोखरा ।

प्राक्कथन

नेपालको पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत गण्डकी अञ्चल कास्की जिल्ला पोखरा उपमहानगरपालिका वडा नं. १३ मा पर्ने कुडहर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने अनेक जातिहरू मध्ये पुरानो जातिको रूपमा रहेको नेवार पनि एक हो । समग्र नेवारहरूको अध्ययन र अनुसन्धान सोचेजस्तो सजिलो नभएकोले “कास्की जिल्ला अर्न्तगत कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायको संक्षिप्त अध्ययन” गरिएको छ । संदियौंदेखि नेवार समुदायको बसोबासका रूपमा रहेको कुडहर क्षेत्रको ऐतिहासिक स्रोत नभएपनि पुरानो भीमसेन मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, पाटीघर, तथा नेवार बस्ती आदिबाट ऐतिहासिकता तथा सामाजिक र सांस्कृतिक पहिचान गराउन सक्ने भएकोले यसै वास्तविकतालाई मध्यनजर गरी यो शोधपत्र तयार गरिएको छ । उपयुक्त ठाउँको स्थलगत भ्रमण गरी सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक, शैक्षिक, धार्मिक र राजनीतिक अवस्था लगायत अन्य विविध विषयमा प्रकाश पार्ने उद्देश्यले यो शोधपत्र तयार पारिएको छ ।

नेपालका नेवार समुदायको इतिहास त्यति लामो र स्पष्ट छैन । त्यसमा पनि ऐतिहासिक विवरण खोज्न ज्यादै जटिल छ । कुडहर क्षेत्रका नेवारहरूको ऐतिहासिक विवरण तयार पार्न जनश्रुति र अन्य केही स-साना लेख वाहेक अन्य स्रोतहरू उपलब्ध छैनन् । अनुसन्धान र लिखित दस्तावेज नभएकाले जनश्रुति परम्परालाई आधार नमान्ने हो भने यिनीहरूको इतिहास लेख्न ज्यादै गाह्रो पर्दछ । तसर्थ जनश्रुतिलाई इतिहासको स्रोत मान्न वाध्य छौं । यो शोधपत्र विभिन्न समस्यासंग सामना गर्दा गर्दै लगभग ६ महिनाको परीश्रम, लगानी र लगनशिलतामा तयार भएको हो । यसका लागि म मात्र नभएर मेरा अनेक सहयोगीहरूको सहयोग रहेको छ । यो अनुसन्धान तयार पार्दा ज्ञान र अनुभवको कमीले गर्दा यसमा अनेक त्रुटिहरू कमी कमजोरीहरू हुन सक्छन् । त्यसका लागि क्षमा चाहन्छु । यस शोधपत्रले कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायहरूका बारेमा अध्ययन र अनुसन्धान गर्न चाहाने अन्वेषक जिज्ञासुहरूलाई केही हदसम्म भए पनि सहयोग पुऱ्याउने आशा गरेको छु । विभिन्न बाधा अड्चनले बेलाबेलामा सताउने गरेतापनि यो शोध पत्रलाई विभिन्न व्यक्तिहरूको सहयोगमा पूरा गर्न सकेकोमा म सन्तुष्ट छु ।

सर्वप्रथम मलाई प्रस्तुत शोधपत्रमा “कास्की जिल्ला अर्न्तगत कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायको संक्षिप्त अध्ययन” नामक शीर्षकमा अध्ययन गर्ने सुअवसर उपलब्ध गराएकोमा त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी संकाय, इतिहास तथा संस्कृति विभाग

पृथ्वीनारायण क्याम्पस प्रति कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु । यो शोधपत्रलाई अगाडि वढाउनमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने आदरणीय गुरु एवं इतिहास तथा संस्कृति विभागका विभागीय प्रमुख सह-प्रध्यापक गुणाखर जैसीप्रति हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्न चाहन्छु । प्रस्तुत शोधपत्र तयार पार्ने क्रममा अत्यन्त व्यस्तताका बावजुद पनि पटक पटक आफ्नो अमूल्य समयका साथै नीति निर्देशन सुभावाव प्रेरणा दिएर हर तरहले सहयोग गरी शोध कार्यलाई वस्तुपरक र वैज्ञानिक बनाउनमा सहयोग गर्नुभएकोमा श्रद्धेय गुरु तथा शोध निर्देशक उप.प्राध्यापक डा. दीर्घमान गुरुडप्रति हृदयदेखि नै हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

यस शोधकार्यलाई विभिन्न दृष्टिकोणबाट सहयोग पुऱ्याउनुहुने गुरुहरु शिक्षण सहायक श्री बावुराम शर्मा पौडेल, श्री चन्द्रकान्त पौडेल साथीहरू, श्री रामप्रसाद आचार्य, माधवप्रसाद आचार्य, श्री यदुराज पंगेनी, श्री किरणराज घिमिरे, श्री उपेन्द्र सुवेदी र श्री लोकचन्द्र खनाल लगायत अप्रत्यक्षरूपमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने अन्य सबैप्रति पनि आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

यो शोधकार्यलाई विभिन्न सामाग्री र सरसल्लाह सुभावाव दिई सहयोग पुऱ्याउनुहुने काडहर, निवासी समाजसेवी तथा राजनीतिज्ञ श्री पुलेन्द्रमान श्रेष्ठ, व्यापारी प्रेमवहादुर श्रेष्ठ, व्यवसायी नरेन्द्रमान श्रेष्ठ, व्यापारी नगेन्द्रमान श्रेष्ठ, योगेन्द्रमान श्रेष्ठ, सेवानिवृत कर्मचारी रविन्द्र श्रेष्ठ, व्यापारी माखन श्रेष्ठ, भुवन श्रेष्ठ, शिक्षक रुद्रमान श्रेष्ठ, खगेन्द्र अर्याल, आर्जन कुमार श्रेष्ठ, सन्तोषकुमार श्रेष्ठ, समाजसेवी चेतवहादुर श्रेष्ठ, बुद्धिमान श्रेष्ठप्रति आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

यस शोधपत्रलाई मूल्याङ्कनको लागि इतिहास तथा संस्कृति विभाग पृथ्वीनारायण क्याम्पस पोखरा समक्ष पेश गर्दछु ।

मिति: २०६७/०७/

.....

प्रस्तोता

.....

राजेन्द्र भण्डारी

त्रि.वि. दर्ता नं. ५५५६-८८

रोल नं. ०८/०६३

मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय

पृथ्वीनारायण क्याम्पस,

पोखरा ।

सङ्क्षेपीकरण

सक्षिप्तरूप	पूर्ण रूप
त्रि.वि.वि.	त्रिभूवन विश्वविद्यालय
जि.वि.स.	जिल्ला विकास समिति
गा.वि.स.	गाडा विकास समिति
न.पा.	नगरपालिका
क्र.सं.	क्रम संख्या
वि.सं.	विक्रम संवत्
पृ.ना.	पृथ्वीनारायण
पृ.	पृष्ठ
डा.	डाक्टर
इ.	इस्वी

विषय सूची

परिच्छेद: एक

पेज नं.

१.	अध्ययनको परिचय	ज(द)
१.१	समस्याको कथन	द(घ)
१.२	अध्ययनको उद्देश्य	घ
१.३	अध्ययनको महत्व	घ
१.४	पूर्वकार्यको समीक्षा	द
१.५	अध्ययनको सीमा	छ
१.६	शोध विधि	छ
१.७	शोधपत्रको संगठन	छ(ट)

परिच्छेद: दुई

२.	नेपालको परिचय	ठ(जण)
२.१	कास्की जिल्लाको परिचय तथा जिल्लाको नामाकरण	जण(जद)
२.२	पोखराको जनसंख्या	जद(जद)
२.३	पोखराका प्रमुख नेवार बस्तीहरू	जछ

परिच्छेद: तीन

३	नेवार शब्दको उत्पति र विकास	जट(जठ)
३.१	नेवार समुदायको बनावट र पृष्ठभूमि	जठ
३.१.१	आदिम पुर्खाहरू	जठ(जड)
३.१.२	किरात नेवारहरू	जड(जठ)
३.१.३	लिच्छिवीहरू	जठ
३.२	नेवार समुदायको परिचय	जठ(दघ)
३.३	ऐतिहासिक पहिचान	दद
३.४	नेवारहरूको पोखरामा आगमन	दद(दठ)
३.५	कुडहर क्षेत्रमा नेवारहरूको आगमन	दठ(दड)

परिच्छेद: चार

४.	सामाजिक अवस्था	घद्घघ
४.१	शारीरिक बनोट र लुगाफाटा	घघ
४.२	खानपान	घघघद्द
४.३	खानपान गर्ने भाडाहरू	घद्दघछ
४.४	भाषा	घछघट
४.५	सहयोगको भावना	घटघठ
४.६	नारीको स्थिति	घठघड
४.७	पारिवारिक व्यवस्था	घड
४.८	घरबास	घडाघढ
४.९	नेवारी जातिको नातेदारी	घढद्दण
४.१०	स्वास्थ्य र औषधी उपचार	द्दण
४.११	सार्वजनिक महत्वका स्थलहरू	द्दज
४.१२	मनोरञ्जन	द्दद्
४.१३	नेवार समुदायको शैक्षिक अवस्था	द्दद्दघ
४.१४	नेवारी गहना	द्दद्दछ
४.१४.१	शिरमा केशको माथि प्रयोग गर्ने गहना	द्दछ
४.१४.२	निधारमा प्रयोग गर्ने गहना	द्दछ
४.१४.३	कानमा लगाउने गहना	द्दछ
४.१४.४	गलामा लगाउने गहना	द्दछद्दट
४.१४.५	हातमा लगाउने गहना	द्दट
४.१४.६	खुट्टामा लगाउने गहना	द्दट

परिच्छेद: पाँच

५.	सांस्कृतिक अवस्था	द्दठ
----	-------------------	------

५.१	कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायका संस्कार	द्वठ(द्वड)
५.२	धौबजि नर्कगु (दही चिउरा खुवाउने)	द्वड(द्वड)
५.३	बच्चा जन्मेपछि गरिने संस्कारहरू	द्वड
५.३.१	मचावु व्यकेगु : (शिशु जन्म चोख्याउने)	द्वड(छण)
५.३.२	कागेगु : (छैटी कर्म)	छण
५.३.३	मचाया ना छुइगु : (बच्चाको नामाकरण/न्वारान)	छण(छज)
५.३.४	न्हायपं प्वा खनेगु : (कान छेडेने कार्य)	छज
५.३.५	मचाबू लहिके यंकेगु : (सुत्केरी पालिन जाने)	छज(छद्)
५.३.६	मचा जंको : (अन्नप्राशनव/पास्ती)	छद्(छघ)
५.३.७	आ: ख स्यनेगु : (शिक्षा प्रारम्भ गर्ने)	छघ
५.३.८	बसाखा : (चाडा कर्म)	छघ(छद्)
५.३.९	कयता पूजा (शुभ उपनयन कर्म)	छद्
५.३.१०	इहि : (बेल विवाह)	छद्(छछ)
५.३.११	बारा तयगु (गुफा राख्ने)	छछ(छट)
५.४	इहिपा : (विवाह)	छठ
५.४.१	कुरा छिल्ने	छठ
५.४.२	सुपारी लाने	छठ(छड)
५.५	विवाह कार्य सम्पन्न गर्नका लागि गरिने मुख्य कार्यहरू	छड
५.५.१	साइपाटा लैजाने	छड
५.५.२	वरियात : (जन्त जाने)	छड(छद्)
५.५.३	स्वयंवर	छद्
५.५.४	बेहुलीलाई विदा गरी पठाउने	छद्
५.६	बुढो जन्को : (भीमरथारोहण)	टण
५.७	मृत्यु संस्कार	टण
५.७.१	जीवनको अन्तिम क्षणमा गरिने संस्कारहरू	टण(टज)
५.७.२	शवयात्रा	टज(टद्)
५.७.३	दाहसंस्कार	टद्
५.७.४	दाहासंस्कार पछि गरिने संस्कारहरू	टघ
५.७.४.१	विचा हनेगु : (सान्त्वना/समवेदना दिन आउनेको कुरा सुन्ने)	टघ
५.७.४.२	दुःख च्वनेगु वा किरिया च्वनेगु : (दशकिरियामा बस्ने)	टघ(टद्)
५.७.४.३	घ:सु कार्य	टद्
५.७.४.४	बाह्रौ दिनको सपिण्डी श्राद्ध र सय्या दान	टद्

५.७.४.५	तेह्रौं दिनमा गरिने श्राद्ध र पिण्डबनेगु कार्य	टढ(टछ)
५.७.४.६	बरखी वार्ने	टछ

परिच्छेद: छ

६.	धार्मिक अवस्था	टट(टठ)
६.१	गणेश तथा भीमसेन पूजा : (निम पूजा)	टठ
६.२	ख्याक पूजा	टठ
६.३	गौडी पूजा	टठ
६.४	चाडपर्व तथा नाचहरु	टठ(टड)
६.४.१	सिठी नख	टढ
६.४.२	गठेमङ्गल	टढ(ठण)
६.४.३	नागपञ्चमी	ठण
६.४.४	रक्षाबन्धन	ठण
६.४.५	वडा दशै	ठज
६.४.६	तिहार	ठज(ठद्)
६.४.७	महपूजा	ठद्(ठद्)
६.४.८	फागु पर्व	ठद्
६.४.९	विस्केट पर्व	ठद्(ठछ)
६.४.१०	तयामचा नाच	ठछ
६.४.११	कृष्णलिला	ठछ(ठट)
६.४.१२	भजन: (चौमास हरीकृतन)	ठट

परिच्छेद: सात

७.	आर्थिक अवस्था	ठठ
७.१	कृषि	ठठ(ठड)
७.२	पशुपालन	ठड
७.३	उद्योगधन्दा	ठड(ठढ)
७.४	व्यापार व्यवसाय	ठढ

७.५	नोकरी	ठढ
७.६	ज्याला मजदुरी	डण
७.७	बैदेशिक रोजगार	डण

परिच्छेद: आठ

८.	राजनैतिक अवस्था	डण(डढ)
८.१	नेपालको प्रमुख राजनीतिक परीवर्तनमा यस समुदायको भूमिका	डढ(डढ)

परिच्छेद: नौ

९.	कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदाय र पोखराका अन्य नेवार समुदायमा पाईने भिन्नता	डठ(डढ)
९.१	कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायमा पाईएका विशेषता	डढ(डण)

परिच्छेद: दश

१०.	निष्कर्ष	डण(डढ)
१०.१	सुभावरु	डघ

सन्दर्भ सामग्रीहरु

- परिशिष्ट १ अन्तरवार्ताका लागि तयार पारिएका प्रश्नावली
- परिशिष्ट २ फोटाहरु
- परिशिष्ट ३ कुडहर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जिन्द्रे नेवार समुदायका नामावली
- परिशिष्ट ४ कुडहर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने चौधरी नेवार समुदायका नामावली
- परिशिष्ट ५ कुडहर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने अन्य नेवार समुदायका नामावली

परिशिष्ट : १

त्रिभूवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय अन्तर्गत इतिहास विषयको स्नातकोत्तर तहको छैटौं पत्रका लागि प्रस्तुत “कास्की जिल्ला अन्तर्गत कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायको संक्षिप्त अध्ययन” नामक शोधपत्र तयार पार्ने क्रममा सोधिएका प्रश्नहरू यस प्रकारका छन् ।

अन्तरवार्ताको लागि तयार पारिएका प्रश्नहरू:

१. कुडहर क्षेत्रको इतिहास बारेमा केही बताइदिनु हुन्छ कि ?
२. कुडहरमा नेवारहरूको आगमन कहिले र कहावाट भयो होला ?
३. कुडहर क्षेत्रको नाम कसरी रहन गयो ?
४. तपाईंहरूको समुदायले मनाउने गरेका चाडपर्वहरू के-के हुन? र कसरी मनाइन्छ?
५. नेवार समुदायमा जन्मदेखि मृत्युपर्यन्तसम्म गरिने संस्कारहरू के-के हुन ? र कसरी गरिन्छ ?
६. नेवार समुदायमा प्रचलित लवाई, खवाई, र रहन-सहनको बारेमा केही जानकारी दिनु हुन्छ कि ?
७. यस समुदायको भाषाको सम्बन्धमा केही जानकारी गराईदिनुहुन्छ कि ?
८. वर्तमान अवस्थामा समाजमा नारीको अवस्था कस्तो छ ?
९. तपाईंहरूको मुख्य पुजा-आजाहरू के-के हुन र कहिले-कहिले कसरी गर्ने प्रचलन छ ?
१०. यस समुदायको शैक्षिक अवस्थाको बारेमा केही बताईदिनुहुन्छ की ?
११. यस समुदायको आर्थिक अवस्थाको बारेमा केही बताईदिनुहुन्छ की ?
१२. यस समुदायको राजनैतिक अवस्थाको बारेमा केही जानकारी दिनुहुन्छ कि ?
१३. नेवार समुदायमा खानपानको सम्बन्धमा के-कस्ता कुराहरू निषेध गरिएका छन् ?
१४. नेवार समुदायहरूले प्रयोग गर्ने गहनाहरूको बारेमा केही बताईदिनुहुन्छ कि ?
१५. तपाईंको समुदायको भाषाको बारेमा केही जानकारी गराईदिनुहुन्छ कि?
१६. नेवार समुदाय भित्रका केही थरहरूको बारेमा बताईदिनुहुन्छ की ?

१७. कुँडहर क्षेत्रका नेवार समुदाय र पोखराका अन्य नेवार समुदायमा पाइने केही भिन्नताहरुको बारेमा बताइदिनु हुन्छ कि ?
१८. तपाईंलाई यस बाहेक अन्य केही कुरा भन्नु छ कि ?

धन्यवाद ।

परिशिष्ट: ३

कुडहर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जिन्द्रे नेवार समुदायका नामावली					
क्र.सं	घरमुलीको नाम	परिवार संख्या	घरमूलीको शिक्षा	पेशा	कैफियत
१	युक्तवहादुर श्रेष्ठ	५	साक्षर	व्यापार	
२	बुद्धिमान श्रेष्ठ	७	साक्षर	व्यापार	
३	चेतनारायण श्रेष्ठ	६	साक्षर	नोकरी	
४	धनुलाल श्रेष्ठ	३	साक्षर	नोकरी	
५	भुवन श्रेष्ठ	१२	एस.एल.सी	व्यापार	
६	भीमकाजी श्रेष्ठ	७	साक्षर	व्यापार	
७	खुमवहादुर श्रेष्ठ	८	साक्षर	व्यापार	
८	मखनलाल श्रेष्ठ	६	साक्षर	व्यापार	
९	प्रेमवहादुर श्रेष्ठ	४	साक्षर	नोकरी	
१०	विनोद श्रेष्ठ	५	साक्षर	नोकरी	
११	अमृत कुमार श्रेष्ठ	४	साक्षर	व्यापार	
१२	इश्वर श्रेष्ठ	४	साक्षर	व्यापार	
१३	शन्तोष कुमार श्रेष्ठ	४	स्नातक	नोकरी	
१४	बबुलाल श्रेष्ठ	६	साक्षर	नोकरी	
१५	रामहरी श्रेष्ठ	६	एस.एल.सी	व्यापार	
१६	मोतिकाजी श्रेष्ठ	८	एस.एल.सी	व्यापार	
१७	जगतलाल श्रेष्ठ	४	एस.एल.सी	व्यापार	
१८	गंगावहादुर श्रेष्ठ	४	साक्षर	व्यापार	
१९	श्रीमती मोहन माया श्रेष्ठ	३	साक्षर	व्यापार	
२०	श्री दिलिप श्रेष्ठ	५	साक्षर	व्यापार	
२१	श्री सुरेश श्रेष्ठ	६	प्रविणता प्रमाण पत्र	व्यापार	
२२	चेतवहादु श्रेष्ठ	७	साक्षर	कृषि	

२३	मथुरा श्रेष्ठ	६	साक्षर	बैदेशिक	कतार
२४	शिव श्रेष्ठ	५	साक्षर	नोकरी	निजी
२५	गणेशवहादुर श्रेष्ठ	६	साक्षर	कृषि	
२६	थमन श्रेष्ठ	४	साक्षर	नोकरी	
२७	उज्ज्वल श्रेष्ठ	४	साक्षर	बैदेशिक	साउदी अरब
२८	गोपालमान श्रेष्ठ	४	साक्षर	व्यापार	
२९	डम्बरवहादुर श्रेष्ठ	७	प्रविणता प्रमाण पत्र	उद्योग	
३०	गणेशवहादुर श्रेष्ठ	७	साक्षर	व्यापार	
३१	प्रकाश श्रेष्ठ	४	साक्षर	बैदेशिक	बेलायत
	जम्मा	१७१			

परिशिष्ट: ४

कुडहर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने चौधरी नेवार समुदायका नामावली					
क्र.सं	घरमुलीको नाम	परिवार संख्या	घरमुलीको शिक्षा	पेशा	कैफियत
१	श्री गंगावहादुर श्रेष्ठ	६	साक्षर	नोकरी	
२	श्रीमती गंगा कुमारी श्रेष्ठ	१	साक्षर	व्यापार	
३	श्री पूर्णलाल श्रेष्ठ	३	एस.एल.सी	व्यापार	
४	श्री पुलेन्द्रमान श्रेष्ठ	२	साक्षर	उद्योग	
५	श्री यज्ञमान श्रेष्ठ	८	एस.एल.सी	व्यापार	
६	श्री मुक्तिचन्द्र श्रेष्ठ	४	साक्षर	कृषि	
७	श्री रविन्द्र श्रेष्ठ	६	स्नातक	उद्योग	
८	श्री लक्षमण श्रेष्ठ	९	एस.एल.सी	व्यापार	
९	श्री लेखमान श्रेष्ठ	४	एस.एल.सी	व्यापार	
१०	श्री प्रेमवहादुर श्रेष्ठ	१०	साक्षर	व्यापार	
११	श्री बजिरमान श्रेष्ठ	८	एस.एल.सी	उद्योग	
१२	श्री जुक्तमान श्रेष्ठ	८	एस.एल.सी	व्यापार	
१३	श्री कृष्णमान श्रेष्ठ	८	साक्षर	ज्याला मजुदुरी	
१४	श्री नरेन्द्रमान श्रेष्ठ	५	एस.एल.सी	उद्योग	
१५	श्री नगेन्द्रमान श्रेष्ठ	८	साक्षर	व्यापार	
१६	श्री योगेन्द्रमान श्रेष्ठ	४	एस.एल.सी	व्यापार	
१७	श्री दिनेश श्रेष्ठ	५	साक्षर	नोकरी	
१८	श्री अशोक श्रेष्ठ	५	साक्षर	व्यापार	
१९	श्री गीरीनारायण श्रेष्ठ	५	साक्षर	कृषि	
२०	श्री शिवकुमार श्रेष्ठ	५	साक्षर	कृषि	
२१	श्री ध्रुवकुमार श्रेष्ठ	९	साक्षर	व्यापार	
२२	श्री उज्ज्वलकुमार श्रेष्ठ	५	साक्षर	कृषि	
२३	श्री पुष्कर श्रेष्ठ	५	साक्षर	कृषि	

२४	श्री मोहन श्रेष्ठ	४	साक्षर	बैदेशिक	
२५	श्री काशी श्रेष्ठ	३	आई.ए	बैदेशिक	
२६	श्री गया श्रेष्ठ	६	एस.एल.सी	व्यापार	अन्तराष्ट्रीय
२७	श्री काशी श्रेष्ठ	४	एस.एल.सी	व्यापार	अन्तराष्ट्रीय
२८	श्री कमलमान श्रेष्ठ	२	एम.डि	व्यापार	अन्तराष्ट्रीय
२९	श्री निर्मलमान श्रेष्ठ	४	वि.कम	व्यापार	
३०	श्री ऐश्वर्यमान श्रेष्ठ	४	वि.ई	व्यापार	
३१	श्री बट्टी श्रेष्ठ	५	साक्षर	व्यापार	
३२	श्री सम्मरवहादुर श्रेष्ठ	५	साक्षर	व्यापार	
३३	श्री लक्ष्मी श्रेष्ठ	८	साक्षर	व्यापार	
३४	श्री गणेशमान श्रेष्ठ	१२	साक्षर	व्यापार	
३५	श्री प्रकाश श्रेष्ठ	५	साक्षर	व्यापार	
३६	श्री लक्ष्मण श्रेष्ठ	४	साक्षर	बैदेशिक	
३७	श्री मिनमान श्रेष्ठ	७	साक्षर	कृषि	
३८	श्री चेतभक्त श्रेष्ठ	७	साक्षर	कृषि	
३९	श्री दुर्गामान श्रेष्ठ	४	साक्षर	कृषि	
४०	श्री राजकुमार श्रेष्ठ	८	साक्षर	बैदेशिक	
४१	श्री हर्कवहादुर श्रेष्ठ	९	साक्षर	व्यापार	
४२	श्री शान्तकुमार श्रेष्ठ	५	एस.एल.सि	व्यापार	
४३	सुश्री मानकुमारी श्रेष्ठ	१	साक्षर	कृषि	
४४	श्रीमती मुक्ति श्रेष्ठ	५	साक्षर	कृषि	
	जम्मा	२४५			

परिशिष्ट: ५

कुडहर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने अन्य नेवार समुदयाका नामावली					
क्र.सं	घरमुलीको नाम	परिवार संख्या	घरमुलीको शिक्षा	पेशा	कैफियत
१	श्री गणेश वहादुर श्रेष्ठ	१०	स्नातक	उद्योग	
२	श्री दिलिप श्रेष्ठ	५	एस.एल.सी	व्यापार	
३	श्री गोपाल खिचाजू	८	साक्षर	व्यापार	
४	श्री वसन्त श्रेष्ठ	५	साक्षर	पशुपालन	
५	श्री रुद्रमान श्रेष्ठ	६	स्नातक	व्यापार	
	जम्मा	३४			

अन्तर्वाता लिइएका व्यक्तिहरुका नामावली :

कुडहर क्षेत्रका नेवार जातिको “कास्की जिल्ला अन्तर्गत कुडहर क्षेत्रका नेवार समुदायको संक्षिप्त अध्ययन” नामक शोधपत्र तयार पार्ने क्रममा शोधकर्ताले अन्तर्वाता लिएका व्यक्तिहरुको नामावली यस प्रकार छन् :-

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	वर्ष	मिति
१	अमृत कुमार श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	४२	२०६७अर्घरदृठ
२	श्री आर्जनकुमार श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	३८	२०६७अर्घरदृठ
३	श्री अशोककुमार श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५०	२०६७अर्घरदृ६
४	श्री कल्याण कुमार ठेवाजु	पोखरा-१३, कुडहर बजार	४१	२०६७अर्घरदृड
५	श्री गणेशवहादुर श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६५	२०६७अर्घरदृड
६	श्री गणेशमान श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५८	२०६७/०३/१७
७	श्री चेतवहादुर श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६०	२०६७/०३/१६
८	श्रीमती चिनिमाया श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६५	२०६७अर्घरदृठ
९	श्री दिलिपकुमार प्रधान	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५२	२०६७अर्घरदृठ
१०	श्री ध्रुवकुमार श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६५	२०६७अर्घरदृठ
११	श्री नरेन्द्रमान श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५५	२०६७/०३/०५
१२	श्री नागेन्द्रमान श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५३	२०६७/०३/१४
१३	श्री पुलेन्द्रमान श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६६	२०६७/०२/१३
१४	श्री प्रेम बहादुर श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	७३	२०६७अर्घरदृठ
१५	श्री बजिरमान श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६०	२०६७/०२/१४
१६	श्रीमती विष्णुकुमारी श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	४७	२०६७अर्घरदृठ
१७	बद्रीनारायण श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	३९	२०६७अर्घरदृठ
१८	भुवन श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६०	२०६७अर्घरदृठ
१९	श्री भीमकाजी श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५५	२०६७अर्घरदृठ
२०	श्री मुक्तिचन्द्र श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६५	२०६७/०२/२१
२१	श्रीमती मोहनी श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	६०	२०६७अर्घरदृठ
२२	श्री मखनलाल श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५०	२०६७/०३/११

२३	श्रीमती मिना कुमारी श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	४२	२०६७अणघरण्ड
२४	श्री योगेन्द्रमान श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५३	२०६७/०३/१०
२५	श्री युक्त बहादुर श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	७७	२०६७अणघरजग
२६	श्री राजेन्द्र प्रसाद सिग्देल	पोखरा-१३, कुडहर बजार	५५	२०६७अणघरजग
२७	श्री सन्तोष कुमार श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	३८	२०६७अणघरजग
२८	श्री सम्मरबहादुर श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	४५	२०६७अणघरजग
२९	श्री शेरबहादुर श्रेष्ठ	पोखरा-१३, कुडहर बजार	७०	२०६७अणघरजग

सन्दर्भ सामाग्रीहरु :

- ८ आचार्य, बावुराम, “नेपालको साास्कृतिक परम्परा”, काठमाण्डौ: श्रीकृष्ण आचार्य, नेपाल, २०५४ ।
- ८ उपाध्याय, श्रीराम, “नेपालको सामाजिक आर्थिक तथा प्रशासनिक इतिहास”, दोस्रो संस्करण, काठमाडौं: रत्न पुस्तक भण्डार, नेपाल, २०५६
- ८ जोशी, गोविन्दराज, शब्दचित्रमा नेपाल, काठमाण्डौं: नारायणी प्रिन्टिङ्ग एण्ड ट्रेड्स सहकारी संस्था लि., नेपाल, २०५८ ।
- ८ नेपाली, गोपालसिंह, “द नेवार्स”, बम्बई: यूनाइटेड एसिया पब्लिकेशन, १९५६ ।
- ८ न्यौपाने, गोविन्द, “नेपालको जातीय प्रश्न”, काठमाण्डौं: सेन्टर फर डेभलपमेन्ट स्टडिज, नेपाल, २०६२ ।
- ८ पाण्डे, मधुसूधन, “नेपालका जनजातिहरू”, काठमाण्डौं: पैरवी प्रकाशन, नेपाल, २०६३ ।
- ८ बज्राचार्य, रञ्जना, “नेवार बौद्ध संस्कार”, काठमाण्डौं: नेपाल एसियाली अनुसन्धान केन्द्र, त्रिभूवन विश्वविद्यालय कीर्तिपुर, नेपाल, २०६५ ।
- ८ विष्ट, डोरवहादुर, “सवैजातको फूलवारी”, ललितपुर: साभ्ता प्रकाशन, नेपाल, २०५५ ।
- ८ मल्ल, श्रेष्ठ, शिवराज, “मिथिलाका कर्णाटबशीहरु र नेपाल मण्डलमा उनीहरूको प्रभाव”, ललितपुर: शैलशराज श्रेष्ठ, २००४ ।
- ८ मुकारुड, बुलु, “हाम्रो जाति हाम्रो थर” बागवजार: साथी प्रकाशन, नेपाल २०६६ ।
- ८ शर्मा, डा. ऋषिप्रसाद, “नेपालका राष्ट्रिय चाडपर्व”, काठमाण्डौं: रत्न पुस्तक भण्डार, नेपाल, २०६३ ।
- ८ श्रेष्ठ, डा. तुलसीनारायण “नेपालका नेवारहरू पहिचान र पृष्ठभूमि” काठमाण्डौं: अनुसन्धान तथा विकास संस्था, नेपाल, २०६६ ।
- ८ सुवेदी, प्रा.डा. राजाराम, “कास्की राज्यको इतिहास”, काठमाण्डौं: विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, नेपाल, २०६० ।

शोधपत्र अप्रकाशित

- ८ गुरुड, अनिता, “श्री गणेश तथा भद्रकाली मन्दिर सेवा समितिको एक अध्ययन”, स्नातकोत्तर, त्रि.वि.वि. शोधपत्र, २०६२
- ८ गुरुड (घले), अर्जुन, “मियाँपाटन पोखराका मुसलमानहरुको ऐतिहासिक चिनारी-एक अध्ययन”, स्नातकोत्तर, त्रि.वि.वि. शोधपत्र, २०६०
- ८ घिमिरे, दिपक, “तनहु जिल्लाका बोटे जातिको सामाजिक, सास्कृतिक तथा आर्थिक अवस्था एक अध्ययन”, स्नातकोत्तर, त्रि.वि.वि. शोधपत्र, २०६१,
 - ८ डंगोल, रविन्द्र, “इभ्युलेशन अफ नेवार सेटलमेन्ट इन पोखरा उपमहानगरपालिका” स्नातकोत्तर शोधपत्र, त्रि.वि.वि, २०६४